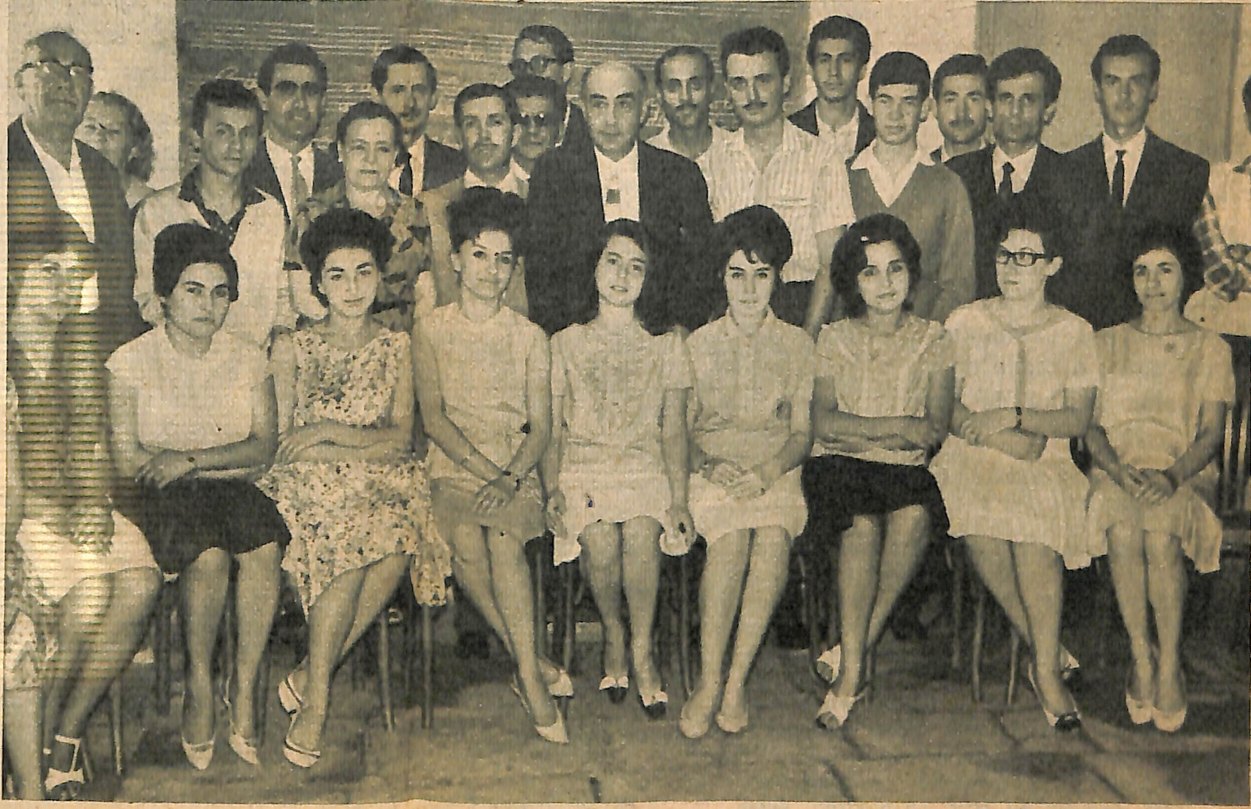

Ses Türk Müziği

ŞEF VE ÖĞRENCİLERİ —
Aşağıdaki resimde Üsküdar
Musiki Cemiyeti öğrencileri, şefleri
Emin Ongan (ortada) ile
konserden önce toplu
halde görülmektedir.

HAZIRLIYAN: HİLMİ RİT

Tam 43 yıllık şerefli bir mazisi olan bu cemiyet şimdi Üsküdar semtinde harap bir binada faaliyetini icra ediyor, ve çok gayrı müsait şartlara rağmen Türk musikisine olan hizmetlerine yılmadan başarı ile devam ediyor.

Üsküdar

Musiki

Cemiyeti

ÜSKÜDAR meydanına 40-50 metre mesafede ahşap eski bir Türk evi. Kapısındaki tabelâda «Üsküdar Musiki Cemiyeti» yazılı.

Yarım asra yaklaşan şerefli mazisi ve Türk musikisine yaptığı hizmetlerle asla bağdaşmayacak bir görünüşteki bu yapıda ve hiçbir yerden en ufak bir yardım görmeden kendi yağı ile kavrulan bir cemiyet. Binaya baktım ve düşündüm, acaba bu cemiyet kendine göre ufak bir konser salonuna, çalışma odalarına, bir istirahat yerine velhasıl biraz konforlu bir binaya sahip olsa kimbilir neler yaratır. Her şeye rağmen Üsküdar Musiki Cemiyetinin Türk musikisine yaptığı hizmet o kadar büyük ki saymakla bitmez.

Şayanı temennidir ki her semtimizin, meselâ Fatih Musiki Cemiyeti, Kadıköy Musiki Cemiyeti, Şişli Musiki Cemiyeti gibi toplulukları olsun.

Cemiyet idare heyeti üyeleri ve cemiyete çok büyük emeği geçmiş ve halen de geçmekte olan kıymetli sanatkar, şef Emin Ongan'la karşı karşıyayız.

S — «Cemiyetin tarihçesi, kurucuları kimlerdir?»

C — «Üsküdar Musiki Cemiyeti, 1920 senesinde Paşakapısında 39 numaralı evin bir odasında «Darül feyz-i Musiki Cemiyeti» namı altında merhum telgrafçı Ata, Mahmut Bâler'in (Bal Mahmut) pederleri Hafız Mehmet, Türkmenzade Osman, Sakallı Nuri beyler tarafından kurulmuştur. Cemiyet 1934 senesine kadar Selâhattin Pınar, Necati Tokyay, Müzeyyen Senar, Hafız İzzet Gerçekçi gibi kıymetleri yetiştirmiştir. Bu kıymetlerin yetişmesinde Neyzen Yusuf Paşanın oğlu Mızıkalı Celâl bey, Sellimiyeli Bestenigâr

İDARE HEYETİ İLE ŞEF
Soldan sağa Yavuz
Özüstün, Kâmil Mete,
Emin Ongan (şef)
Reha Girey

namı ile maruf Hoca Ziya bey, Udi Sami Bey, Ali Rifat bey, Arap Cemal bey ve Leon Hancıyan efendi gibi üstatların büyük hizmetleri geçmiştir. 1939 senesinde cemiyet bazı sebeplerden ötürü ifisah ettirilmiştir. 4 senelik bir fasıldan sonra 1938 senesinde «Yeni Üsküdar Musiki Cemiyeti» namı altında ve Emin Ongan'ın hocalığında tekrar faaliyete geçmiştir. 1945 senesine kadar faaliyetine devam eden cemiyet idari sebeplerle tekrar feshedilmiş, 1946 da «Üsküdar Halk Musikisi Derneği» ismini alarak tekrar kurulmuştur. O zamanki kurucular, Emin Ongan, Lütfi Aksoy, Vahdet Pekel, Ziya Alakay, Kenan Öner, Nuretin Öktem, Burhan Felek, Şemsettin Sunal, Hafız Köktekin, Necati Orsa'dır. 1953 senesinde cemiyetin ismi «Üsküdar Musiki Cemiyeti» ne tahvil edilmiştir. O günden beri cemiyet faaliyetine devam etmektedir. 1938 den sonra cemiyetin yetiştirdiği kıymetler arasında Vecdi Seyhun, Arif Sami Tokar, Cüneyt Orhon, İnci Atalay, Nadir Hilka Çulha, Niyazi Sayın, Cahit Peksayar, Cüneyt Kosal, Hüsnü Anıl, Burhan Atalay, Ekrem Erdoğan, Güniz Engin ve Aka Gündüz'ün isimlerini sayabiliriz.»

S — «Cemiyetin bugünkü şartlar içerisinde ihtiyaçları, imkânları nelerdir? Yerinizden memnun musunuz?»

C — «İçerisinde icra-i faaliyet ettiği müzisyenlerimizin görüşünüz. Çalışmalara müsait bir zeminin, istenilenleri yapabilmek bakımından ne kadar mühim olduğu aşikârdır. Zaman zaman yapılan tamirlerle ayakta durabilen bu binada pek çok zorluklarla karşılaştığımızı belirtmek isteriz. 100 ü mütevaciz âzanın

girip çıktığı sağlam ve teşkilatlı bir bina hayali içinde musiki icrasına gayret ediyoruz.»

S — «Her hangi bir yerden yardım görüyor musunuz?»

C — «Maalesef hayır. Bundan maada bugüne kadar yol tamiri, telefon temini vs. gibi müteaddit ihtiyaçlarımızı gidermek hususunda dahi imkânlar elde etmemiz mümkün olmamıştır.»

S — «Cemiyetin mali durumu nedir, nasıl yaşıyorsunuz?»

C — «Gelirimizi temin eden unsurlar, radyo neşriyatları, âzalardan alınan aidat ve konserlerden elde edilen gelirler ve yapılan teberrulardır. Buna mukabil masraf unsurları bugünkü şartlar içerisinde pek çok ve çeşitlidir.»

S — «Sosyal yapınız içerisinde musiki anlayışı bakımından gayeniz nedir, ne dereceye kadar muvaffak olabiliyorsunuz?»

C — «Gayemiz musikimizi en iyi şekilde icra ve bunu yaparken sahip olduğumuz anlayış muvacehesinde, klâsizm ile neoklâsizm arasında bir köprü kurmak ve Türk Musikisinde beynelmîl çapta bir çaba yaratmaktır, diyebiliriz.»

S — «Bugünkü durumda gösterdiğiniz faaliyetleriniz hakkında bilgi verir misiniz.»

C — «Hülâseten faaliyetlerimizi 4 ana gruba toplamak mümkündür:

- Radyo neşriyatları
- Konser faaliyetleri
- Nota neşriyatı
- Yetiştirici vasıflı faaliyetler.

Radyo neşriyatlarımız, faaliyetlerimiz içinde en mühim mevki almaktadır. Bu programlara 15 er günlük süreler içerisinde meşk çalışmaları şeklinde hazırlanmaktadır. Bu çalışmalar, neşriyatlara iştirâk eden topluluğun yanında, yeniler için yetiştirici bir vasıf taşımaktadır.

Faaliyetlerimizin ikinci bir cephesini zaman zaman verdiğimiz konserler teşkil etmektedir. Bu konserlerde gaye maddi menfaat değil, icrasına gayret ettiğimiz musikiyi daha geniş bir kütleye duyurmak, Türk musikisinde de bir orkestra bütünlüğünün mevcut olabileceğinin, bir şef idaresinin pek lüzumlu ve mühim olduğunun ispatı ve bu zihniyetin teşekkülünü sağlamaktır. Konser çalışmaları da meşk dersleri halinde yapılmakta ve bunlar bütün elemanlar üzerinde yetiştirici ve cazip bir tesir bırakmak suretiyle ayırıcı fayda sağlamaktadır.

NIHAVENT ŞARKI

Usulü: Düyek

Emin Ongan

Gamdan azâd olmuyor gönüm benim,
Ruhum ağılar ben esir-i handenim,
Bin bahar açmış sesinden gülşenim,
Sen bilirsin ki bütün ben sendenim,
Ruhum ağılar ben esir-i handenim.

Yakın bir mazide başladığımız ve Türk musikisinde mühim bir ihtiyaca cevap vereceğine ve bir boşluğu dolduracağına inandığımız nota neşriyatlarımız pek yüklü, dikkat ve titizlik isteyen diğer bir faaliyetimizi teşkil etmektedir. Bunun için bir nota servisi kurulmuştur. Notalar evvelâ titizlikle tashihten geçirilmektedir. Sonra teksir, seriler haline koyma, nihayet abonelere tevdi ve devamlı muhaberatın tesisidir ki, ayrı ayrı mesleklerle sahip bulunan, bu işlerle vazifeli âzaların zamanlarından yaptıkları tasarruflarla, gösterdikleri gayret sayesinde bu işleri nasıl başardıkları ayrı bir fedakârlık mevzuu teşkil eder.

Yetiştirici vasıflı faaliyetler cumartesi günleri yapılan nazariyat, edebiyat ve

colfej dersleri ile enstrüman dersleridir. Musikinın nazariyatı, güfteleri bihakkin mânalandırabilmek ve seslerin, kulaktaki yerlerini sağlamlaştırmaya hizmet eden bu dersler yazın 3 aylık bir tatile girmekte ve imtihanları yapılarak seviyelerin ölçülmesi sağlanmaktadır. Saz dersleri ise öğrencilerin müzik kalitelelerinin gelişmesinde kuvvetli bir rol oynamakta ve istidatlara imkân sağlaması bakımından fayda mülâhaza edilmektedir.»

S — Cemiyetin istikbaldeki tasavvurları nelerdir?»

C — «Tasavvurlar geniştir. Ancak kuvveden file çıkarılması mühimdir. Bir binaya sahip olabilmek bugün için cemiyetin en büyük arzusudur.»

İSTANBUL RADYOSUNDA BU HAFTA

3.8.1963

13.00-13.20 Sevim Tanürek
15.40-16.00 Ekrem Kongar
20.40-21.00 Sabite Tur Gülerman

4.8.1963

10.00-10.30 Seçtiğimiz şarkılar
14.00-14.30 Beraber şarkılar
15.00-15.15 Mustafa Kandirali
20.40-21.00 Mefharet Yıldırım
21.30-22.00 Recep Birgit

5.8.1963

12.10-12.30 Süheylâ Gürses
13.00-13.20 Zeki Müren
18.30-19.00 Radyo Karma Faslı
19.40-20.00 Fahriye Caner
20.40-21.00 Alâeddin Yavaşça
21.30-22.00 Küçük Koro

6.8.1963

09.00-09.20 İstanbulun Sesi
12.10-12.30 Nusret Ersöz
13.00-13.20 Aylâ Büyükkataman
18.30-19.00 Radyo Erkekler Faslı
19.40-20.00 Salih Dizer
20.40-21.00 Radife Erten

7.8.1963

12.10-12.30 GÜLizar Esel
13.00-13.20 Nadir Hilkat Çulha
17.45-18.00 Melâhat Pars
18.30-19.00 Radyo Küme Faslı
19.40-20.00 Nesrin Sipahi
20.30-20.45 Yekta Akıncı ve arkadaşları
21.40-22.00 Rıza Rit

8.8.1963

13.00-13.20 Sabite Tur Gülerman
17.45-18.00 Muallâ Gökçay
18.30-19.00 Radyo Karma Faslı
19.40-20.00 Orhan Şener
21.00-21.20 İnci Atalay

9.8.1963

09.00-09.20 İstanbulun Sesi
12.10-12.30 Afletap Karacan
13.00-13.20 Muzaffer Birtan
18.30-19.00 Radyo Kadınlar Faslı
19.40-20.00 Sadı Hoşses
21.30-22.00 Klâsik Koro

KORO — Yandaki resimde Üsküdar Musiki Cemiyeti korusu bir konser sırasında görülüyor.